

Pranwan Ladaw (27)

Shaning B, 2021 October 3

Kun dinghku de ai gaw Karai Kasang a Yawsin ai lam rai nga ai

Hkristu hta tsaw ra ai nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw Pranwan Ladaw hta (27) ngu na laban rai nga ai.

Ndai laban na chyum mungga daw 1 hpe Ningpawt Ninghpang Laika kaw na la ai. Np.Nhp ngu ai gaw Mungkan ga nnan lat ai aten/ hpan ai aten hpe tsun ai rai nga ai. “Dai rai nna Karai Kasang gaw shinggyim masha ni hpe hpan da nna shi hte nan bung wa hkra shan hpe galaw da wu ai; shi gaw shinggyim num sha hte la sha hpe hpan da ai,” (Np.Nhp 1:27).

Np.Nhp. laika a daw kaba langai gaw nga yang nga pra hpe hpan ai hte shawng na kanu kawa yan hpe Karai Kasang shaman nna hpan da hkrum nga yang nga pra mahkra hpe yu reng up hkang bau sin makawp maga shung lang na matu hte mayat maya na matu hkang da ai lam rai nga ai.

Daw kaba lahkawng hpe hti maram yu yang mung hpan da magam hte sha seng ai rai nga ai. Raitim daw lahkawng hta hkrang shala tsun hkai da ai lam gaw daw kaba langai hte maren gaw n rai nga ai. Daw kaba lahkawng hta gaw shinggyim myusha ni a htung lailen hte, ya na prat de gara hku du dep wa ai lam ka da ai. Shinggyim htung lailen gaw myusha langai hte langai, mare langai hte langai n bung pre ai hpe mung mu lu ga na ga ai. Moi shawng de gaw laika ga n lu ma ai majaw maumwi mausa ga hte hkai yu wa ma ai rai nga ai.

Shaning hkying kaba, 4000 daram aten laman, laika ga lu la ai aten du hkra mabyin maumwi mausa ni hpe prat ban hte ban tsun shalai hkrat lu wa ma ai gaw mau hpa rai nga ai. Mabyin maumwi mausa ni tsun hkrat wa ai hte maren hkrak tup bung ai

hku ka la lu na gaw n loi la nga ai. Laika ka sara a sawn hpaji nyan hte ka shatsawm da lu ai gaw shakawn ging nga ai. Raitim, shinggyim masha langai a lata hte hkrang shala ai sha rai nga ai. Karai Kasang kaw na hpang ai chyum laika hta shinggyim masha hte yawng hpe hpan da ai lam lawm nga ai hpe lam amyu myu hku ka da ai.

Karai Kasang kaw na hpang ai ngu ai lachyum gaw hpa rai ta? Shakut nna chyena hkra sumru la ra ga ai. Karai Kasang gaw aten ladaw lahkawng hta kaga ga re ai masha lahkawng hpe mungkan hte masha a lam shanhte chye na ai zawn rai hpan da ai magam lam hpe ka lajang da shangun ai. Dai zawn ka da lu ai gaw laika ka ai shinggyim masha (laika sara) a atsam ngu na hta, Karai Kasang a atsam hte she rai nga ai. Shanhte kada ai lam ni gaw Karai Kasang sharawng awng ai hte maren rai nga ai.

Rai Yang, Karai Kasang mabyin ni hpe hpa majaw myu hpan lahkawng garan da ai rai?

Karai Kasang dai zawn hpa majaw galaw ai hpe mahtai n jaw da ai. Raitim, anhte chye na ai gaw, dai mabyin ni hta Karai Kasang gaw anhte hpe mungkan hte shinggyim masha hpe hpan da ai lam hkra sha tsun dan na matu myit n lawm ai sha, shinggyim masha ni hpe hkye la ai mahkyen anhte hpe chye shangun mayu ai majaw rai nga ai. Dai majaw mabyin lahkawng yan gaw Karai Kasang a matu grai nan htuk manu ai hpe mu lu ga ai.

Chyum mungga daw lahkawng hta tsun da ai lam ni hpe bai sumru yu ga. (1) Karai Kasang a masin mahkyen hta shinggyim masha gaw hpan da hkrum yawng a Madu rai ra ai. Karai Kasang gaw hpan da hkrum yawng hpe mying shamyng na matu Adam a shawng kaw hkawm lai shangun ai. Chyum laika hte maren, mying shamyng ai ngu ai gaw madu lu ai ahkang hte seng ai lachyum rawng nga ai. (2) la sha hte num sha yan langai hte langai jahkum shatsup ya hkat ma ai.

Dusat ni yawng hpe shamyng ngut tim (madu lu tim) Adam hta lama ma ra ra nga hkam sha taw nga ai; myit dik lam n lu byin nga ai; n-gup kaw nna n chhe tsun dan ai raitim, lama ma gaw ra taw nga ai hpe Adam hkam sha taw nga ai. Shi a shawng kaw Eve hpe mu ai shaloi Adam myit dik lam lu nna kabu pyaw nga ai. Shi a

shakawn ga gaw myit dik myit pyaw lam hpe shadan shadawng nga ai. “Shaloi shi gaw, ya, ndai gaw nye a hkum hte nan bung ai; nye a nra hta na nra, nye a ashan hta na ashan rai nga ai,” ngu Adam tsun ai (Np.Nhp 2:23). (3) Shinggyim masha gaw shi a asak hte wenyi hpe n madu lu ai. Karai Kasang gaw yup pyaw taw ai Adam a garep hte num sha Eve hpe hpan ai.

Karai Kasang a makoi magap da ai sak hkrung lam hte seng ai gaw Karai Kasang hte sha seng ai rai nga ai. Kadai hpe mung garan ya na n rai nga ai. Kanu gaw shi shangai dat ai ma galoi gara kaw na hpang nna kung kaba wa ai hpe hkrak n chye ai. Karai kasang gaw asak madu rai nga ai. Karai kasang chyu sha asak hpe jaw ya nna, Shi chyu sha dai asak hpe dawm la kau na ahkang nga ai. Asak gaw Karai kasang hte sha seng ai. (4) Num sha gaw lasha hte bung ai ningpawt ninghpang nga ai lasha hte maren mara sha re ai. Shi gaw la sha hta n grit ai, n grau ai. Shi gaw Adam zawn sha Karai Kasang a kasha rai nga ai. Shan lahkawng yan gaw Karai Kasang a hpan da hkrum ai yan sha rai ma ai.

Dai majaw num sha gaw lasha hta grit ai wa re, ngu myit la hkam la ai rai yang Karai Kasang a myit ra ai hte nhtan shai wa ai. Numsha gaw lasha a ningrum ningtau; lasha gaw numsha a ningrum ningtau rai nga ai. Shan lahkawng yan gaw shada da a matu yaw shada nna hpan da hkrum ma ai rai nga ai. Lasha gaw Numsha hpe ra kadawn ai zawn numsha mung lasha hpe ra kadawn nga ai.

Shinggyim lasha langai gaw shinggyim numsha langai hpe sha kanawn mazum ra ai. Shi hpe jahka kau na ahkang n nga ai. Madu wa hte madu jan yan gaw si du hkra rau kanawn mazum nga na matu rai nga ai. “Dai re ai majaw, lasha gaw shi a kanu yan kawa hpe kau da nhtawm shi a madu jan hte manoi nga na rai nna, shan lahkawng gaw hkum shan langai sha tai lu na mara ai,” (Np.Nhp 2:24).

Ndai hkanng da ai ga gaw madu wa, madu jan yan rau kanawn mazum ai ten hpe sha tsun ai n rai nga ai. Dai hta lachyum grau sung ai rai nga ai. Shan lahkawng gaw hkum hkrang myit masin wenyi nihtep let langai sha rai nga ra ai. Madu wa, madu jan yan hpe garan ginhka da ai lam gaw lata, shing n rai, lagaw hpe hkum hta na la kau ai hte bung nga ai.

Madu wa hte madu jan yan a tsawra myit gaw kanu kawa hte kashu kasha ni a tsawra myit hta grau nna ahkyak madung da hkat ra ai. Ma langai sak ram wa ai shaloi, shi gaw kanu kawa yan kaw nna gawng ngwi ngwi rai lawt pru lu wa ai. Raitim, madu wa, madu jan yan gaw galoi mung dai zawn lawt pru mat ai lam n mai nga ai.

Adam hte Eve hpe hpan ai hta kun dinghku de/ shang na matu kaja wa hkang da ai kun? Dai gaw kaja wa sha ra ahkyak nga ai kun?

Ra ahkyak nga ai. De a majaw hpan da ai rai nga ai. Hpan da ai a yaw shada ai hta dai mung lawm nga ai. Labau hta mung, daini na aten hta mung, shara nkau ni hta, masha nkau ni, Karai Kasang gaw num hte la hpe hpan da ai yaw shada lam hte ahkaw ahkang jaw da ai lam hpe nhtan shai ai hku myit la hkam la nga ma ai.

Numsha law malang gaw lasha ni myit pyaw na matu mayam zawn nga ra ma ai. Mungdan nkau ni hta nga yang numsha ni hpe dusat yamnga ni hpe dut mari ai zawn dut mari nga ma ai. Lu su ai ni hte arawng aya kaba ai ni gaw numsha ni hpe mari la lu ma ai rai nna, matsan ai ni mahtang shanhte hte rau nga ai numsha ni hpe pyi jasum kau ra ma ai. La ni gaw shanhte a madu jan ni hpe kam ai shaloi, pyaw dum ai shaloi, akyu jashawn lu ai shaloi, pawng nga ma ai rai nna, n kam ai shaloi, n pyaw dum mat ai shaloi, akyu n rawng sai ngu myit la ai shaloi, jahka kau chye ma ai. Numsha ni hta shinggyim ahkaw ahkang grai yawm nga ma ai.

Karai kasang a myusha ni rai nga ma ai Israel myusha ni hta nan dai zawn byin lai wa ai labau ni nga lai wa ai. (1) Abraham hta madu jan sara nga ninglen, Ketura mying ai kaga num hpe la ai (Np.Nhp 25:1-6). (2) Yaku gaw Leah hte Rachel shannau lahkawng yan hpe hkung ran la ai (Np.Nhp 29:6 – 35:24). (3) David hte Solomon hkawkam yan hta num law law nga lai wa ma ai. Tara maigan num law law hpe la ai Solomon prat a hpan daw hta gaw Israel myusha ni hpara sumla ni hpe galaw nna naw lai wa ma ai (3Hk.Hk 25:1-8).

Shanhte gaw nding n man ai a majaw rai ma ai ngu tsun na gaw yak nga ai; dai ten na masa lam hta hkan nna, n dum, n chye ma ai majaw, arawng aya nga ai ni hte hku

hkau ra ai majaw, makau grupyin myusha ni a htung lailen hte maren num law law la lai wa ma ai rai nga ai. Dai majaw daini na Kabu Gara Shiga hte maren, Messiah Hkyela Madu gaw tengman jaw ang nna, mai kaja ai lam hpe shabyin na matu du sa ai rai nga ai.

Hkristu gaw kun dinghku hte seng ai hpe Ningpawt Ninghpang Chyum laika hta sharin shaga ai hte maren sharin shaga shangang shakang da ai.

Yesu Madu Mungka ga de du yu sa ai shaloi Israel myusha ni hta kun dinghku shang/de ai hte seng nna ram daw gaw rawt jat nga sai rai ma ai. Kalang lata num langai hta jan nna la ai “Polygamy” ngu ai lam hpe yu maya masha ni a tatut prat hta nau n nga sai rai nga ai. Raitim, dinghku hka bra ai manghkang ni gaw grai naw nga taw ai. Mawshe jaw da ai hkungran num/la jahka ai htung lailen tara hpe Tara Jahprang laika hta mu lu ga ai.

Dai ni hta na langai mi rai nga ai “tinang a ningrum ningtau hpe jahka kau mayu ai ni gaw dai num hte jahka kau sai lata masat “sign” htu da ai lekmat nga ra ai. “Lasha langai ngai num hkungran la nna nga sha nhtawm, shi n yu htuk dum ai lam lama ma hpe mu tawn ai majaw n ra sharawng mat wu ai rai yang, jahka ai laika ka jaw let shi a nta kaw na dat dat na rai wu ai,” (Tara Jahprang 24:1).

Mawshe gaw dinghku jahka ai lam hpe sadi ai hte ahkyak la gaw de da ya ai hta sha n-ga, myu shayi ni hpe makawp maga ya na matu tara upadi hpe gaw de da ai mung rai nga ai. Dai gaw Yesu Madu tsun sang lang dan mayu ai lam rai nga ai.

“Yesu gaw, Nanhte hpe shari ya na nanhte a myit ja la nga malit dai majaw, shi nanhte a matu ndai tara ka da nu ai,” (Mk 10:5).

Yesu a prat hta Chyum laika sara ninghkring ni lapran masha langai gaw tara shang num hpe hpa majaw ngu ai madi madun lam ahkyak kaba ai rai yang, shing n rai, hpa majaw rai yang gaw mai ai ngu masat hkang da ai lam nga ai hte maren manghkang kaji ai, kaba ai hpe sumru dinglik nna “jahka ging ai, n grin ai hpe daw dan ai rai nga ai. Nkau chyum laika sara ni gaw kaning re ai masa lam hte mi raitim jahka lu ai ngu hpaji jaw lai wa ma ai.

“Pharisee nkau mi Yesu kaw sa du nna shi hpe mara tam na matu, mahkam hkam ai hku maw let, hpa mara a majaw mi rai rai, masha langai mi tinang a madu jan hpe jahka kau na anhte a tara hta ahkang jaw da nga a ni, ngu nna san ma ai, (Mt 19:3).

Pharisee ni gaw Yesu hpe chyam mayu, hkam mayu ai majaw ga san san ma ai. Yesu gaw Yawhan Baptista zawn sha, Philip a madu jan Herodia hpe gashun la ai Herod hkawhkam hpe mara shagun na re ngu myit la hkam la ma ai. Dai hku byin wa jang gaw Herod hkawhkam wa Yawhan hpe zawn sha Yesu hpe mung hkyuk htawng sharawng sat kau na masa byin wa na re ngu shanhte ni sumru da ma ai.

Yesu madu gaw shanhte kadai mung n myit lu ai mahtai hpe jaw ai mu lu ga ai. Madu wa/jan yan hpa majaw jahka ra ai ngu ai npawt masa lam, gara hku nga ging ai ngu ai lam hpe n tsun ai sha, dai zawn jahka ai lam nan n mai nga ai ngu ai mahtai hte ga san san ai ni hpe htai ya lai wa ai. Dai gaw Karai Kasang jaw da ai npawt madung yaw shada lam rai nga ai. “Yesu gaw, tinang a madu jan hpe jahka kau nhtawm, num kaga hpe hkungran ai wa kadai mung shi a madu jan hpe shut ai wa rai nga ai. Dai hte maren, num langai mi mung tinang a madu wa hpe jahka kau nna, kaga la hte hkungran ai rai yang, la shaw ai amu galaw nu ai rai nga ai, ngu mu ai, (Mk 10:10-12).

Yesu a hkang da tara a majaw kasa ni mau mat ma ai (Mt 19:10). Yesu madu gaw shi a sharin shaga ai lam hpe tsep kawp n galai ai. Ndai tara ningnan hpe Yesu bum ntsa mungga hkaw ai hta tsun da sai, hkang da sai rai nga ai (Mt 5:32).

Yuda masha ni a matu madung yaw shada nna Kabu Gara Shiga chyum laika hpe ka ai San Mahte hte San Luka gaw numsha maga hku jahka kau mai ai lam n tsun n ka shalawm da ai hpe mu lu ga ai. Dai gaw Yuda htung lai hte maren numsha gaw lasha hpe jahka n mai ai majaw rai nga ai. Raitim, tara maigan kaw na Hkristan tai wa ai ni a matu yaw shada nna Kabu Gara Shiga chyum laika hpe ka ai San Marku gaw Jahka ai masa lam hte seng nna numsha maga hku nna mung seng ai lam, n mai jahka ai lam ka shalawm da nga ai.

Kanu Kawa ni gaw shanhte a kashu kasha ni a ntsa tawn da ai tengman tsawra myit a majaw, ngwi pyaw ruyak raitim, lu su matsan mayan raitim, hkam kaja machyi makaw raitim, prat tup jaw lup kanawn matsun ra ma ai rai nga ai.

Kanu kawa ni gaw ma ni hpe shaman ya na matu Yesu madu hpan de woi sa ma ai. Kasa ni dai hpe mu ai shaloi, shanhte a Sara wa Yesu Madu hpe dingbai dingna n jaw mu ga matu kanu kawa ni ma ni hpe Yesu kaw woi sa ai hpe pat shingdang da ma ai. Marku gaw dai mabyin hpe ka ai shaloi, dai zawn pat shingdang ai kasa ni hpe Yesu daru kau ai lam hte ma ni hpe hkalum la let shaman ya ai lam hpe ka da ai.

“Shaloi ma ni hpe shi a lata hte pawn la nna, shanhte langai hte langai a ntsa e lata mara let shaman ya mu ai (Mk 10:16).Ndai gaw Kanu Kawa ni a matu Yesu Madu a kaja dik sharin shaga ai lam langai rai nga ai. Madu wa hte madu jan langai hte langai bung pre ai lam n nga ma ai raitim, kashu kasha ni a majaw hkam sharang nna rau nga ra ma ai. Shanhte gaw tinang hkum a matu ngu na hta, grau nna, kashu kasha ni hpe ahkyak tawn da tsaw ra ra ma ai. Jahka hkat ai lam galaw na malai kashu kasha ni a matu shada da dinghpring dingman ai hte tsaw ra hkat ai lam hpe gaw de ra ma ai.

Kun dinghku kata, gali galaw ai lam, grau nna jahka ai lam gaw kashu kasha ni a matu sharai shatsawm la n lu ai hkrat sum lam rai nga ai hpe Karai kasang chyu sha chye nga ai. Kanu kawa yan jahka hkat ai rai yang kasha ni ra kadawn ai lam hpe shatup ya ai hta , hpaji sharin ya ai hta, tsawra myit hte n galaw lu ai; kashu kasha ni maga hku kanu kawa yan a tengman tsawra myit hpe n hkam la lu mai nga ai.

Ndai mungkan ntsa, kun dinghku shagu hta dangrang hkat na lam ni, n hkum n tsup ai lam ni nga nga na gaw teng sha rai nga ai. Hkristu gaw kun dinghku masha ni hpe simsa ngwi pyaw lam hpe jaw ya ai wa rai nga ai. Akyu hpyi ai lam gaw kun dinghku kata n hkum n tsup dangrang hkat ai lam ni hpe kaja dik htum tsi tsi la lu ai rai nga ai. “Rau akyu hpyi ai kun dinghku gaw galoi mung rau rai nga ma ai.”

Akyu hpyi saga

Wa Karai Kasang e, mayaw dinghku de ai ni yawng gaw Hkristu Madu sharin shaga hkanng da ai kun dinghku prat hta Yesu, Maria, Yawsep kun dinghku zawn sak hkrung nga pra chyeju hkanng la lu mu ga. Anhte a Madu Hkristu a marang e hpyi nem nga ga ai. Amen.

Hkristu hta tsaw ra hkanng ga ai kanu kawa tarahkaw sara/num ni hte nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw Pranwan Ladaw hta (27) ngu na laban rai nga ai.

Hti ang ai Ja Chyum Mungga ni gaw

Chyum Mungga Daw (1) – Np.Nhp 2:18-24

Chyum Mungga Daw (2) – Heb 2:9-11

Kabu Gara Shiga – Mk 10:2-16

Ndai Ja Chyum Mungga ni hpe hti nna, hpawtni na nawku dawjau lamang ni hpe woi awn nga ga.